

2/89

DE SLECHTVALK.

VOGELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT

UDEN E.O.

- Voorzitter: P. van der Voort, Dorshout 2
Uden, tel. 04132- 63292
- Secretaris: J.-W. Hermans, Broekmorgen 28
Uden, tel. 04132- 69804
- Penningmeester: B. Gevers, Hoornstraat 6
Uden, tel. 04132- 60613
- Bestuursleden: J. v. Bergen, W. Janssen & E. Böcker
- Bank: Rabobank Uden 15.49.30.989
Gironummer bank 1096522

"DE SLECHTVALK"

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie: M. Hoefnagels, J.W. Hermans, J. Hermans,
P. Noy, G. Hermans & P. v.d. Acker

Tekeningen: W. Janssen & E. Böcker

Typewerk: S. Gevers

Copy voor het volgende nummer inleveren bij één van de
redactieleden vóór 1 nov. 1989

NUMMER 2

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

INHOUD

	Blz.
Mededelingen redaktie	3
Mededelingen bestuur	3
Doorgeefpen	4
De zwartjassen, vervolg.....	7
Landschapsbeheer	9
B.M.P.-onderzoek 1989	12
Het baby-uiltje	15
Inventarisatie, de moeite waard	16
Welkom in West-Brabant	19
"Effe tussendoor"	21
Vogelasiel Zundert	22
Huiszwaluw bedreigd	24

Op 9 september vierde Vogelbescherming haar 90-jarig bestaan met de manifestatie "Vogels zijn grenzeloos." Op deze manifestatie waren een aantal interessante sprekers:

- Siegfried Woldhek sprak over trek van zangvogels.
- Prof. Lever onderzocht het belang van Nederland voor steltlopers.
- Dr. J. Wattel had het over zeevogels.

Kopieën van deze teksten zijn bij mij te krijgen.

Jos Marcelissen

MEDEDELINGEN REDAKTIE

Het verschijnen van het blad is net niet gelukt voor de herfstvakantie. Toch mag het resultaat er zijn. Vele stukjes en stukken zijn ingeleverd bij de redactie, zie hier het resultaat.

Van "baby-uil" tot de zwartjassen, de bergeend en de zwarte specht, afijn leest u zelf maar.

Het volgende nummer zal uitgebreid gaan over de herfstexcursie naar Vlieland. Maar liefst 32 leden hebben hieraan deelgenomen, wat zal dat een dik nummer worden.

Helaas kan onze steun en toeverlaat Peter Noy niet meewerken aan dit nummer. We hebben gehoord dat het weer een stuk beter gaat, vanaf deze plaats beterschap gewenst.

MEDEDELINGEN BESTUUR

Nieuwe leden

Gelukkig groeien we nog steeds. De volgende leden zijn te verwelkomen:

Peter van Asseldonk, Vosdeel 5, Boekel, 04922-3923

Michel Cooymans, Eikenwal 106, Uden

Theo Thijssen, Duizendschoonstraat 34, Uden, 04132-63469

T. Smits, Grootveldstraat 30, Uden, 04132-65237

Wiel en Agnes Augenbroe hebben als lid bedankt i.v.m. verhuizing.

Een bijgewerkte ledenlijst is bijgevoegd.

Stichting Groenhoeve

De bouwcommissie is flink bezig om het gebouw staande te krijgen. Het is inmiddels bekend dat de aannemer Gebroeders Peters uit Boxmeer het gebouw eventueel gaat bouwen. Eventueel, omdat de financiering nog niet rond is. Door een aantal posten uit het bestek te laten (zoals schilderwerk, staalconstructie, barinrichting) hebben we de de totaalprijs flink naar beneden gehaald. We zitten echter nog steeds met een "gat" te kijken. Hopelijk dat de gemeente dit "gat" dicht kan maken, zodat met de bouw gestart kan worden. Nogmaals vragen wij als het zover komt om vrijwilligers.

Nationale vogeltrekdag

Zoals u wellicht op TV gezien heeft was dit een groot succes. Drie groepen van Vogelwacht Uden hebben hieraan hun steentje bijgedragen. De deelnemers hebben een zeer leuke en boeiende dag gehad. Misschien kan dit op kleinere schaal gecopieerd worden op de Maashorst? Het idee is geboren.

Pasjesregeling

Met Ton Derks is besproken dat leden van Vogelwacht Uden op vertoon van de lidmaatschapskaart voor f 10,-- een jaarabonnement krijgen. Dit kan aan de kassa geregeld worden. Degenen die geen lidmaatschapskaart hebben kunnen deze gaan halen bij Jan-Willem Hermans.

Vogels kijken

Dit is de naam van de TV-serie die elke donderdagavond te bewonderen is. De NOS heeft in samenwerking met Vogelbescherming enkele schitterende uitzendingen samengesteld. De uitzendingen zijn te zien op Nederland 3 net voor het 20.00 uur-journaal. Hier alvast enkele data en onderwerpen:

26 oktober De Spaanse Oostkust

2 november Vogeltaal

9 november Vogels kijken

16 november Vogels kijken

23 november De kleine rietgans

laat de vogels niet stikken

Uitbreiding van landbouwgebied. Vervuiling door bestrijdingsmiddelen. Honderden vogelsoorten dreigen door aantasting van leefgebieden de komende jaren uit te sterven.

Vogelbescherming maakt zich sterk om de achteruitgang van de vogelstand te keren, zowel nationaal als internationaal. Vogelbescherming heeft uw steun nodig. Wordt nu lid en u redt talloze vogellevens en hun leefmilieu.

S-89

Bon:

Ja, ik geef mij op als lid en ontvang 6x per jaar het tijdschrift VOGELS of jeugdtijdschrift 't VOGELAARTJE (tot 16 jaar).

lid f 35,- per jaar jeugdlid f 20,- per jaar

hr/mw _____

adres _____

postcode _____ plaats _____

VOGELBESCHERMING Antwoordnummer 1974 3700 WB Zeist

DOORGEFFEN

SIJSIES EN DRIJFSIJSIES

Verrassingen.....

Het leven zit soms vol verrassingen.... De ene wat aangenamer dan de andere. Zo werd ik nogal verrast toen ik in de laatste Slechtvalk las dat mij de eer te beurt viel om een stukje in dit blad te schrijven. Na van de eerste schrik bekomen te zijn, denk ik dat het schrijven van een stukje tot de categorie aangename verrassingen gerekend mag worden. Wat een buitenkansje om jezelf eens aan de club voor te stellen.

even voorstellen

Laat ik met dat voorstellen maar gelijk beginnen. Ik ben in 1954 in Zwolle geboren en ben nu 35 jaar oud. Ik ben getrouwd en heb 2 kinderen, een dochtertje, Maaïke, van 8 jaar en m'n zoontje Thijs is net 5 geworden. Bij Digital in Nijmegen werk ik op de automatiseringsafdeling en ik ben daar verantwoordelijk voor de planning en projekt management van informatie systemen. Digital is de op een na grootste computerfabrikant ter wereld. We zitten daar dus tot over onze oren in de computers. Er bestaat zelfs gegevens uitwisseling via de computer over "wild birds" tussen Digital medewerkers over de gehele wereld!

Ik kom wel niet uit een echt vogelaars of natuur "freaks" gezin, maar de liefde en de aandacht voor de natuur is ons altijd wel bijgebracht. Een van de eerste vogels die mijn vader me tijdens de vakantie leerde kennen was de kwikstaart. Op een of andere manier blijft zoiets hangen en telkens wanneer je zo'n beestje ziet komt er een vlaagje "vroeger" naar boven. M'n grootvader deed voor ons, kleinkinderen, het geluid van de Kievit en de grutto na. En niet te vergeten de meeuwen. Als we langs het strand liepen en die witte vliegers vlogen boven ons hoofd vroeg hij: "Jongens, wat zijn dat ook alweer voor vogels?", waarop wij steevast in koor riepen "meeuwen". Opa's vaste antwoord was dan altijd "Meeuwen.... kniep ze in de konte dat ze 't uutskreeuwen". (m'n opa kwam uit Zwolle.)

Uden vakantieland

Vanuit Amsterdam zijn mijn vrouw Agnes en ik in 1979 in Uden komen wonen. De eerste fietstochtjes in de omgeving waren prachtig, al fietsende kwamen we d'r achter dat we in een vakantieland waren komen wonen. Bossen, heide en velden en van alles wat daar in stond en boven vloog. Veel verder dan dat dat vogels zouden moeten zijn kwam ik toen nog niet. Zoals je misschien weet zijn er voor de gemiddelde Amsterdammer maar 2 soorten vogels, **sijsies en drijsijsies**.

bij de Vogelwacht Uden

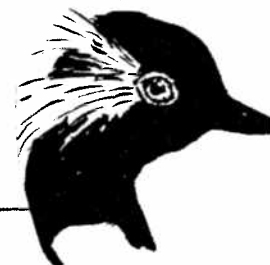

Pas in februari van dit jaar is in mijn vogelkennis flink verandering gekomen. Wij liepen toen, samen met de kinderen, mee met een van de publiekswandelingen. Wat we toen allemaal zagen en hoorden was voor mij onvoorstelbaar. Nou komen we al een kleine tien jaar in de Maashorst en natuurlijk kijk je wel om je heen en geniet je van al dat schoons. Maar op deze manier om je heen kijken en luisteren..... Het is net of iemand de proppen uit je oren en de blinde vlekken uit je ogen haalt.

Het enthousiasme dat door onder andere Bart en John tijdens het gidsen werd uitgestraald sloeg snel over. Er werd op een leuke en begrijpelijke manier over vogels verteld. Vooral ezelsbruggetjes zoals de vijfde van Beethoven, natte scheidsrechterfluitjes en de moeder van Jezes Christus maakten het extra leuk. Ik wist alleen na een week niet meer precies welk ezeltje bij welk brugje hoorde.

Als je dan ook nog met een prachtige foto in de krant komt te staan dan kun d'r niet meer omheen om snel lid te worden. Vanaf dat moment is alles in een stroomversnelling geraakt. Op een na, die beruchte zaterdag (goed excuus: m'n dochttertje Maaïke was Jarig), heb ik alle inventarisatie tochten meegemaakt. Het is ongelooflijk hoe snel je leert en van alles over vogels en hun omgeving te weten komt. Daarnaast is het prachtig wat je zoal tegenkomt. Ik krijg altijd al een kick als ik op weg naar m'n werk in Nijmegen een buizerd langs de weg op een paaltje zie zitten maar als er tijdens de wandeling vier of vijf boven mijn hoofd cirkelen slaat dit natuurlijk alles. En het zijn niet alleen de vogels die de inventarisatie zo leuk maken. Konijntjes, dassesporen, kikkers en reeën en allerlei wilde plantensoorten maken het verhaal bijna compleet. Helemaal compleet wordt het als je de mensen ook nog meerekent. Onder het wandelen, maar vooral erna tijdens het koffiedrinken in het bezoekerscentrum, is het erg gezellig. Het is een leuke groep mensen, van allerlei verschillende soorten pluimage, maar wel met een gemeenschappelijke interesse en ik vind het geweldig om daar bij te horen.

Naast de inventarisatie heb ik inmiddels ook twee ledenvergaderingen bijgewoond. De hechte band met de vogels is hier goed merkbaar. Er wordt veel door elkaar gekwetted maar het beoogde doel wordt bereikt!!

Besmettelijke gekte

Inmiddels blijkt de vogelgekte die ik de laatste maanden heb opgelopen flink besmettelijk te zijn. De grootste vogelfan is m'n zoontje Thijs. Na de inventarisaties loop ik met hem het vogelboek door en laat hem zien wat we zoal zijn tegengekomen. Telkens blijkt dat ik beter thuis had kunnen blijven want hij heeft in de tussentijd papagaai-duikers in het slootje in de buurt zien duiken en steenarenden en ijsvogels hipten vrolijk over het schoolplein. Tot hem alleen blijft de besmetting echter niet beperkt; van m'n schoonvader heb ik al een paar pachtige vogelboeken gekregen en op de Bretonse vogelkaarten van m'n ouders staan in een klein hoekje de waarnemingen gekrabbeld.

Je ziet dat er niet veel tijd nodig is om enthousiast over het werk van de Vogelwacht te worden. Ik hoop dat ik met het schrijven van dit stukje iets van mijn enthousiasme op jou heb kunnen overbrengen.

Peter Wienbelt.

Ik geef de pen door aan Rien de Mol.

DE ZWARTJASSEN, VERVOLG.....

De ekster

Met z'n zwart-witte verenpak en z'n lange staart is de ekster een opvallende verschijning die door de meeste Nederlanders wel herkend wordt.

De ekster is een vogel van het halfopen landschap, waar hij zich vooral ophoudt aan de rand van vegetatie en open ruimte.

Het nest wordt gemaakt van allerlei dorre takken. Doordat de ekster het nest bouwt met een dak boven z'n kop is het een nest dat vrij gemakkelijk te herkennen is.

De ekster is een standvogel en vormt paren die veelal het hele jaar bij elkaar blijven, vaak in de onmiddellijke omgeving van het territorium waarin wordt gebroed.

Predatoren in Nederland zijn de bosuil, havik, vos en ook de zwarte kraai. Ook competitie om voedsel kan een regulerende rol spelen bij eksterpopulaties, eveneens als het weghalen van eieren bij elkaar.

Het hoofdvoedsel wordt gevormd door insecten en wormen aangevuld met plantaardig materiaal. Daarnaast kan huishoudelijk afval ook als voedselbron voor de ekster dienen.

Dikwijls meent men dat het eten van eieren en jongen van zangvogels tot een belangrijk voedsel van de ekster behoort. Dit komt inderdaad voor, maar het is niet zo dat een ekster ertoe zou bijdragen dat een bepaalde vogelsoort achteruit zou gaan. Op de volgende manier wordt een en ander duidelijk. Een koolmees legt 2x per jaar \pm 13 eieren. Uit deze 26 eieren vliegen 20 jongen uit. Samen met de ouders betekent dit 22 exemplaren.

Hoeveel exemplaren moeten er nu het volgende jaar overblijven om de soort op hetzelfde peil te houden? Antwoord: 2, want we zijn ook met 2 exemplaren begonnen. Dit betekent dat 20 exemplaren op de wereld worden gezet om te dienen als voedsel (bijv. voor de ekster) of sterven aan voedselgebrek. (De sterkste overleeft en hierdoor blijft de soort in stand.)

Ondanks de toename van eksters wordt geen achteruitgang waargenomen van bijv. koolmezen en een aantal andere kleine zangvogels.

Dat er een aantal zangvogels achteruitgaan heeft veel meer te maken met biotoopvernietiging en slechte omstandigheden in hun winterkwartieren (droogte), waaraan de ekster geen schuld heeft.

Ook bij eksters blijkt dat intensieve vervolging geen vermindering van het aantal exemplaren tot gevolg heeft omdat de wegevalen plaats en snel worden ingenomen door niet-territoriale soortgenoten. Het doorschieten van de nesten kan niet alleen het einde betekenen voor de eksters, maar ook voor een aantal stootvogels die in deze nesten broeden. Daarom zou men beslist met deze methode moeten stoppen hoezeer de jagers ook denken dat ze hiermee kleine zangvogeltjes redden. (smoesje)

Vlaamse gaai

Deze soort valt duidelijk uit de toon in vergelijking met de andere kraai-achtigen. Zijn bruine kleed met de blauw gekleurde veertjes op de vleugels maken hem tot een van de mooiste vogels van Nederland.

Ook zijn flapachtige vlucht met de grote witte stuit zijn goede kenmerken om de Vlaamse gaai te herkennen.

Vlaamse gaaien zijn echte bosvogels. Overal in de Maas-
horst kom je ze in het bos tegen. Mooi hoor je dan het geschreeuw van de Vlaamse gaai.

Vlaamse gaaien zijn alleseters, waarbij eikels het hoofd-
voedsel vormen. De jongen krijgen hoofdzakelijk dierlijk
voedsel, vooral rupsen, maar ook nestjongen van vogels.

Ook hier blijkt uit onderzoek dat Vlaamse gaaien geen
bedreiging vormen voor het bestand van de zangvogels.

Vlaamse gaaien spelen een belangrijke rol in de vorming
van bossen. In de herfst verplaatsen ze grote hoeveelheden
eikels om ze bij wijze van voedselvoorraad voor de winter
te begraven. Veel van deze eikels worden vergeten en
kunnen daardoor ontkiemen op plekken waar ze anders niet
zo gemakkelijk zouden kunnen komen.

Haviken en vrouwtjes sperwer zijn de belangrijkste preda-
toren van de Vlaamse gaai. Daarnaast roven zwarte kraaien
veel eieren van de Vlaamse gaai. Ook jacht is een belang-
rijke doodsoorzaak van de Vlaamse gaai. Daarom gedragen
veel Vlaamse gaaien zich bijzonder schuw tegenover de
mens.

John Hermans.

KUIFMEES

Een naam vergeten- of een liedje
Getuigd van zeldzaam lage dunk
Noem nooit een grote lijster; pietje
En nooit een kuifmees pietje punk.

LANDSCHAPSBEHEER

Aanleiding

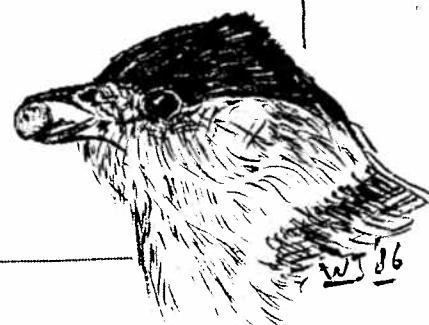
Vroeger was de agrarische bedrijfsvoering geheel afgestemd op de natuurlijke omgeving. Een breed scala van grote en kleine natuurgebieden en kleine landschapselementen was een gevolg van deze agrarische bedrijfsvoering. Door het wegvallen van oude agrarische functies en de opkomst van nieuwe stedelijke functies verdwenen veel van deze elementen of werden sterk verwaarloosd. De resterende elementen vervullen vaak een belangrijke functie in de ecologische infrastructuur hetzij als "stepping stone" hetzij als "corridor".

Op veel plaatsen in Nederland helpen vrijwilligers bij de aanleg, het herstel en het onderhoud van deze elementen. Zij steunen de boeren en verbeteren hiermee de relatie tussen landbouw en natuur. Daarnaast vinden ze het prettig om in de buitenlucht te werken (lichaamsbeweging) en is zo'n werkdag vaak heel gezellig. Maar het belangrijkste is wellicht dat deze vrijwilligers de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarde van het buitengebied verhogen. Tot op heden is er in Uden sporadisch wat aan vrijwillig landschapsbeheer gedaan. Momenteel wordt binnen I.V.N. en Vogelwacht bekeken of een en ander ook in Uden van de grond gekregen kan worden. Met behulp van dit artikel worden leden van I.V.N. en Vogelwacht voorgelicht over de stand van zaken.

Doel

De werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (V.L.U.) heeft ten doel het aanleggen, het herstellen en het beheren van kleine natuurgebieden en kleine landschapselementen in de omgeving van Uden om de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarde van het buitengebied te vergroten.

Daarnaast is haar streven gericht op het geven van voorlichting en educatie over de samenhang in natuur en landschap, met name voor wat betreft kleine natuurgebieden en kleine landschapselementen in Uden, om zodoende de betrokkenheid bij de eigen leefomgeving en het hele leefmilieu te vergroten.

Organisatie

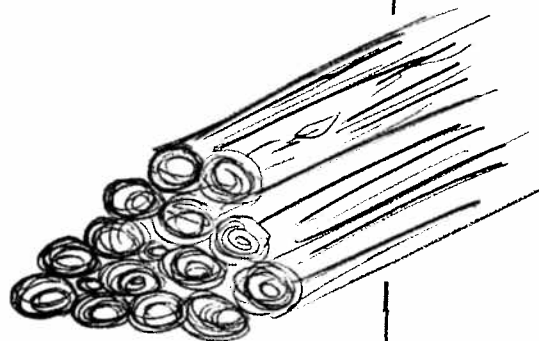
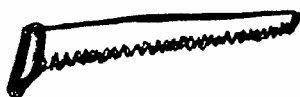
Binnen het vrijwillig landschapsbeheer kunnen een aantal taken worden onderscheiden. De volgende taken zijn met name belangrijk:

- coördinatie en onderzoek
- inrichting en beheer
- voorlichting en educatie

De afdeling coördinatie en onderzoek zal zich bezig gaan houden met de interne en externe contacten, het inventariseren van elementen en het schrijven van adviezen en verslagen.

De afdeling inrichting en beheer zal zich bezig gaan houden met de voorbereiding en uitvoering van werkplannen en werkdagen.

De afdeling voorlichting en educatie zal zich bezig gaan houden met het geven van voorlichting en educatie omtrent de werkdagen en over kleine natuurgebieden en kleine landschapselementen.

Werkzaamheden

Aan werkzaamheden in het kader van vrijwillig landschapsbeheer zitten beleidsmatige, juridische, technische en financiële aspecten.

Een planmatige aanpak zal voorop moeten staan. Voor natuurgebieden is een beheersplan noodzakelijk. Voor kleine landschapselementen is het wenselijk dat er een landschapsbeleidplan of een landschapsvisie op tafel ligt. Zo'n plan of visie kan een waardevolle aanvulling vormen op het bestemmingsplan. Desnoods kan een eigen plan/visie als leidraad dienen.

De eigenaar van de grond(en) zal toestemming moeten geven om de werkzaamheden uit te mogen voeren. Vervolgens dienen de werkzaamheden getoetst te worden aan het bestemmingsplan buitengebied. Dit plan is een lokale, concrete invulling van het streekplan. Er dienen gereedschap, materialen, beschermingsmiddelen, E.H.B.O. spullen e.d. aanwezig te zijn.

De werkzaamheden zelf zullen bestaan uit het aanleggen van elementen en het plegen van achterstallig en periodiek onderhoud aan elementen: knotwilgen, knotberken, houtwallen, houtsingels, heggen, (hakhout)bosjes, solitaire bomen, boomgaarden, hooilanden, ruigten, sloten en poelen. Ook de financiële zijde dient van te voren bekeken te worden. Zo zullen er vaak kosten, maar ook opbrengsten (hout, hooi) zijn. Ook kunnen voor bepaalde werkzaamheden subsidies worden aangevraagd en zullen de deelnemers verzekerd moeten zijn (ongevallen, W.A.)

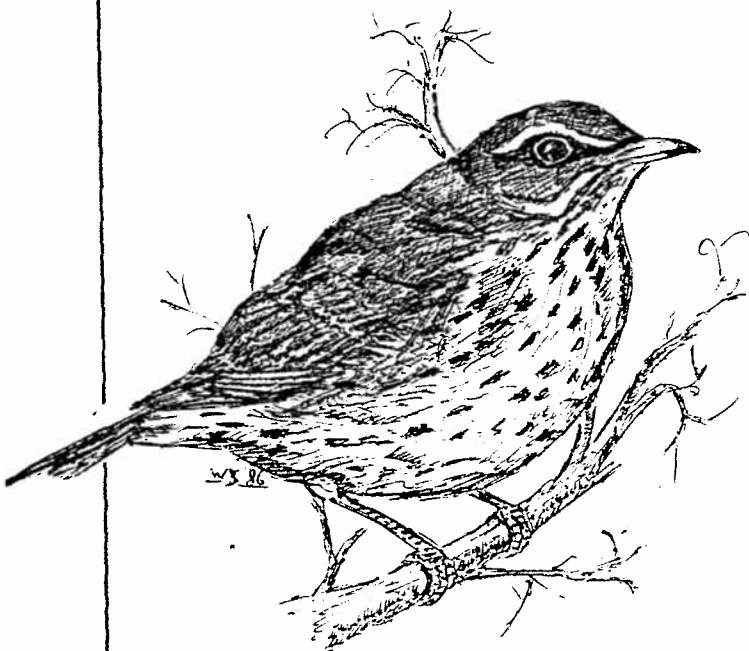
Door middel van voorlichting en educatie kunnen deelnemers geworven en begeleid worden. In eerste instantie wordt hierbij gegokt op de deelname van leden van I.V.N. en Vogelwacht.

Daarnaast kan de samenhang in het landschap bij boeren en burgers via de media verduidelijkt worden. Met name van deze zijde dienen dan ook opdrachten te worden verworven.

Door middel van overleg kan bij gemeente, boeren en particulieren goodwill worden gekweekt voor het herstel en behoud van landschaps- en natuurwaarden. Voor de instandhouding van natuur- en landschapswaarden in het buitengebied is zowel behoud als beheer noodzakelijk. Het behoud (passief beheer) dient veilig te worden gesteld via aankoop van terreinen of planologische bescherming. Het beheer (actief beheer) kan worden uitgevoerd door gemeenten, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Provinciale Landschappen. Daarnaast kan vrijwillig landschapsbeheer een goede aanvulling zijn.

Ernest de Groot.

P.S. In het najaar zal er meer informatie komen (o.a. lezing)

FUUT

Hier is de fuut, zoals je ziet
Zich van de nestbouw an het kwijten
Met wier en eendekroos en riet
En andere futiliteiten.

B.M.P.-ONDERZOEK 1989

Het afgelopen jaar hebben we met drie groepen meegedaan aan het B.M.P.-onderzoek, opgezet door het SOVON. Hierbij hebben we 2 gebieden onderzocht. Rien, Wim en John hebben Kooldert onderzocht. Henk en Jan Verhoeven het Annabos en de Loose en Raktse beemden. Jan van Bergen en Joep fungeerden bij het Annabos als "schaduwpaar" om ervaring op te doen.

Het doel van het B.M.P.-onderzoek is om vast te stellen welke veranderingen er van jaar tot jaar optreden in het aantal broedvogels.

Voor ons betekent dit dus Kooldert en het Annabos, maar ook landelijk kan men door dit onderzoek zien hoe het met een groot aantal soorten vogels gaat. Belangrijk bij dit onderzoek is dus dat het over een groot aantal jaren telkens uitgevoerd moet worden, anders hebben de cijfers weinig zin. Iemand die dus mee wil doen aan het B.M.P.-onderzoek moet zich hiervan terdege bewust zijn.

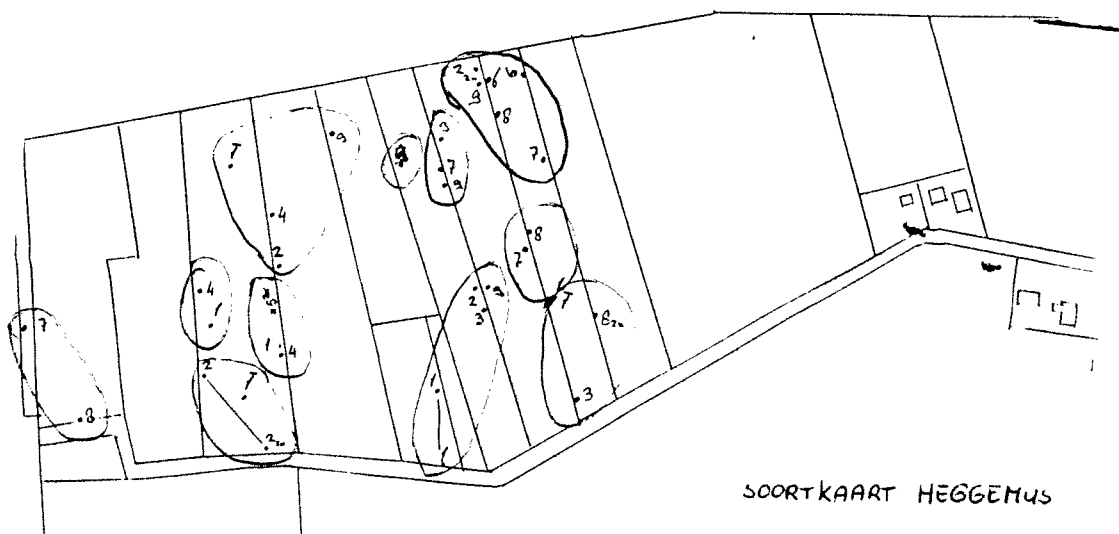
Hoe ziet het B.M.P.-onderzoek eruit?

Ik zal dit proberen uit te leggen aan de hand van wat onze groep (Rien, Wim en John) dit jaar op Kooldert heeft gedaan. Allereerst hebben we een aantal data vastgesteld om Kooldert te bezoeken. Dit waren een 12-tal bezoeken tijdens de broedperiode van 25 maart t/m 15 juli. De meeste bezoeken zijn ochtendbezoeken, wat wil zeggen dat je dikwijls al om 5.00 uur 's morgens bij Kooldert moet zijn. Ook moet je enkele avondbezoeken houden om de nachtelijke vogels op te sporen.

Tijdens elk bezoek moet je zorgen dat je een kaart van het gebied hebt waarop je je waarnemingen noteert. Dit is de zogenaamde veldkaart. Met afkortingen en tekens krijg je zo een overzicht wat je tijdens die ene wandeling hebt gezien en/of gehoord. (zie afbeelding veldkaart)

Thuis aangekomen ga je van elke soort die je tijdens de wandeling hebt waargenomen een soortkaart aanleggen.

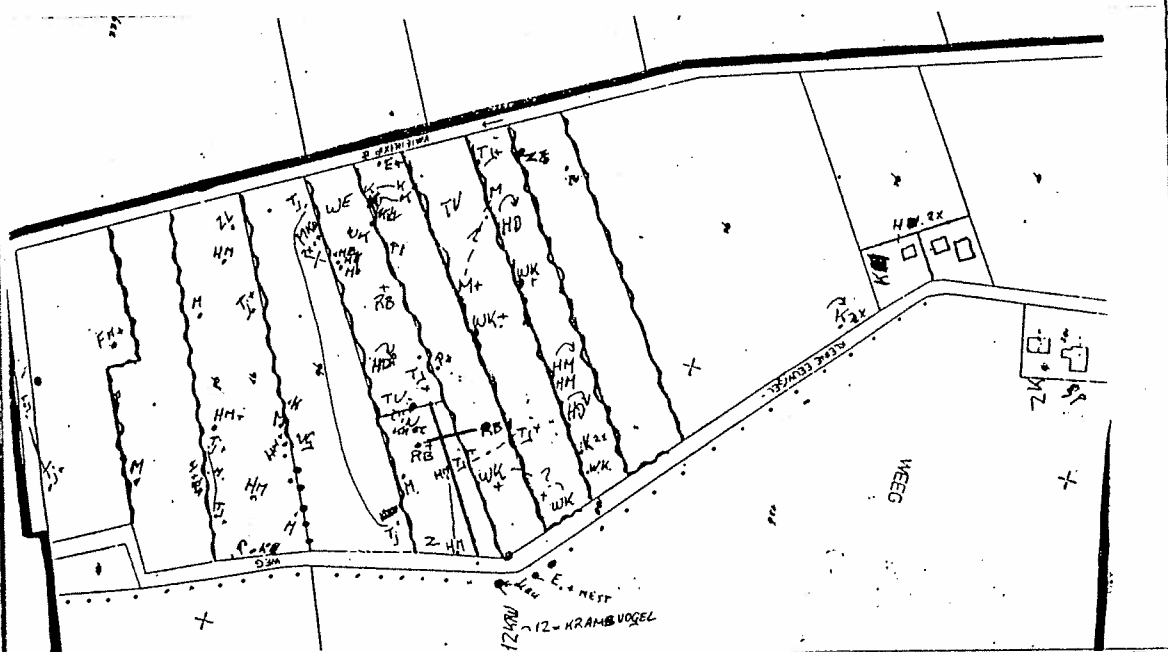
Hierbij zie je een soortkaart van de heggemus.

De nummers die je op deze kaart ziet, corresponderen met het bezoeknummer. Dus de heggemussen die je tijdens het eerste bezoek hebt waargenomen, zie je op de soortkaart terug onder nr.1. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor de volgende bezoeken. Aan het einde van het onderzoek is het dan de kunst om territoria vast te stellen zodat je erachter komt hoeveel paren er dat jaar hebben gebroed. Bij de heggemus betrof dat dus 11 paren.

Na een aantal jaren dit gedaan te hebben, kom je er dus achter hoe het met de heggemus als broedvogel in Kooldert is gegaan.

Zo hebben we voor 1989 vastgesteld dat er op Kooldert 31 soorten hebben gebroed. (zie lijst) Opvallend hierbij is het broeden van de bosrietzanger. In Nederland een algemene soort, maar voor dit deel van Brabant een zeldzame soort. Ik denk dat de bosrietzanger in het werkgebied van de Vogelwacht nog op twee plaatsen meer voorkomt, maar dan houdt het ook op. Bovendien ontdekten we ook dat van de bosrietzanger er maar liefst 7 paren gebroed hebben. Zo bewijst zich toch weer het nut van een B.M.P.-onderzoek.

A. Kooldert

Datum 25.3.89
 Bezoeknr. 1
 Begintijd 6.15.
 Eindtijd 8.00
 Weer ONBEWOOLT.
 N.C.....

Tot voor dit jaar wisten we bijvoorbeeld niet dat de bosrietzanger hier nog broedde.

Ik hoop dat meer leden binnen de Vogelwacht zich ook geroepen voelen om aan het B.M.F.-onderzoek mee te werken. Het is belangrijk dat we binnen het binnenkort omrasterde gebied op de Maashorst ook een of meer gebieden hebben die we volgens de B.M.F.-methode onderzoeken. Het betekent wel een aantal keren vroeg opstaan, maar de vogels zullen jullie zeker terugbelonen.

Broedvogels 1989 op Kooldert:

wilde eend (1)	houtduif (8)
torenavalk (1)	tortelduif (1)
patrijs (1)	koekoek (1)
fazant (1)	witte kwikstaart (1)
kievit (3)	winterkoning (12)
holenduif (3)	heggemus (11)
roodborst (3)	matkop (2)
merel (21)	pimpelmees (1)
zanglijster (3)	koolmees (7)
bosrietzanger (7)	vlaamse gaai (1)
spotvogel (6)	ekster (1)
grasmus (8)	zwarte kraai (1)
tuinfluiter (5)	spreeuw (1)
zwartkop (2)	huismus (3)
tjiftjaf (10)	kneu (3)
fitis (1)	

John Hermans

HOP

Twee hoppen gaven te Den Haag
Elkander blijde schouderklopjes
Hun droom kwam uit, zij wilden graag
Een nest met hopen Haagse hopjes.

SMELLEKEN

Rozen verwelken
Scheepjes vergaan
Ach, mag het smelleken
Blijven bestaan.

HET BABY-UILTJE

Hallo allemaal,

Ik zal beginnen met mezelf voor te stellen. Mijn naam is Yolanda Gevers en ik woon sinds 10 april van dit jaar in Uden, samen met Pedro van den Acker, bij de meesten van jullie wel bekend als lid van de Vogelwacht. Nu, sinds 1 maart ben ik ook lid, zij het een nog niet zoveel van vogels afwetend lid. Ik vind het al heel knap van mezelf dat ik het geluid van de koekoek, de tjiftjaf, de wilde eend en de fuut herken. Maar ik hoop er spoedig meer vanaf te weten.

Zo gebeurde het dat ik op dinsdag 28 maart naar mijn huis in Heesch reed en ik plots iets vreemds in een boom zag zitten. Mijn eerste reactie was: "Het is geen merel, geen duif, geen mus maar wat dan?"

Ik had even de tijd dus ik reed terug naar de bewuste boom en parkeerde mijn auto aan de kant van de weg om de vogel nog eens goed te kunnen bekijken. Mijn conclusie, een "jong uiltje". Het was zo leuk en zo dichtbij dat ik de tijd bijna vergat. Na 2 minuten naar het bewegingsloze wezentje te hebben zitten kijken kreeg ik het (achteraf stomme) idee om de moter af te zetten, en toen vloog het "baby-uiltje" weg.

Maar ik had geluk want nog geen 10 meter verderop ging het op een paaltje zitten. Dus ik de auto uit en op mijn tenen het weiland in. Op zo'n 3 meter afstand ben ik op mijn hurken in het gras gaan zitten en heb zeker zo'n 5 minuten naar het nog steeds niet-bewegende "baby-uiltje" zitten kijken. Ik vond het zo leuk omdat ik nog nooit een uil heb gezien behalve dan in de dierentuin, maar dat waren allemaal hele grote, zoals de sneeuwuil en de oehoe.

Toen was mijn lol over want er kwam een vrachtwagen over de weg die remde (piepte dus) en mijn "baby-uiltje" vloog ver weg.

Zo trots als ik was ben ik snel naar huis gereden om Pedro op te bellen maar die was naar de redactievergadering. Om half 11 werd mijn "baby-uiltje" omgedoopt tot steen-uiltje..... Pedro belde mij dus terug. En ik de hele tijd gedacht dat ik iets aparts had gezien. Maar toch, ik zal dat uiltje nooit meer vergeten.

Groetjes en tot ziens,

Yolanda Gevers.

INVENTARISATIE, DE MOEITE WAARD

Waar ik trachtte in het eerste stukje "Inventarisatie in de zomer" iets te vertellen over het opwindende over inventariseren zal ik nu een poging wagen iets te schilderen over een inventarisatietocht in een spectaculair jaargetijde: de herfst.

Voor velen heeft de herfst iets droevigs: afscheid van de zomer, het vallen van de bladeren, mist, motregen, het korten van de dagen, vage herinnering aan de zomervakantie. Maar in de vogelwereld heerst die stemming niet, daar is de komkommertijd vaak augustus begin september. Veel vogels laten zich niet zien; ze zijn in de rui of moeten op krachten komen van het enerverende broeden en grootbrengen van hun kroost vroeger in het jaar.

In de herfst is dat anders. Er heerst extra bedrijvigheid. Men bereidt zich voor op de trek naar de warme streken of er worden de nodige maatregelen genomen voor de winter. Kortom na het voorjaar weer volop actie in de natuur.

Laten we eens zien wat je dan allemaal kunt beleven op de Maashorst. We nemen het gebiedje 2; het middelste van het toekomstige natuurpark.

We beginnen onze tocht aan het einde van de Heideweg. Het is begin oktober, zondagochtend 7 uur. Het is halfbewolkt en het landschap ligt onder een deken van ochtenddauw. Tijdens het aantrekken van onze laarzen horen we al het eerste welkomstlied vanuit een boom vlakbij. Een geelgors zingt voluit z'n tadada-daa-tadada-daa. Zijn geel kopje, z'n gele borst met bruinachtige strepen zijn goed te zien. Vanuit het braamstruweel voor ons antwoordt een soortgenoot.

We lopen het pad af richting weiland vlakbij het "vierlandenpunt". We worden verrast door de lawaaierige daalvlucht van een koppel scholeksters, tjepieet-tjepieet. Na de landing, in een scherende daling uitgevoerd, wordt de roep qua snelheid opgevoerd om daarna weer af te nemen tot een volledig stilzwijgen. Met hun lange rode snavels lopen ze, naast elkaar, pikkend in het natte gras. Iets dat wij niet kunnen waarnemen doet hen opschrikken. Met hetzelfde Bonte Pietenlied vliegen ze op. Heel fraai laten ze hun witte stuit met zwarte eindband zien. De witte achtervleugels steken fel af tegen de zwarte voorzijde. We gaan ze gelukkig steeds méér zien in Oost-Brabant, ook in "onze" Maashorst.

Nog maar net bekomen van dit onverwachte bezoek stoot m'n maat me aan en hij wijst naar de afrastering van de wei voor ons. Als ik m'n kijker instel, zie ik een prachtplaatje. Vier boerenzwaluwen zitten op het draad slechts enkele centimeters uit elkaar. Hun bruinrode keeltjes, de lange staart en de cremewitte borst geven een bont palet, dat nog 'ns wordt afgezet met talloze pareltjes van de natuur, nl. dauwdruppels aan de punten van de prikkeldraad. Ze draaien hun kopjes naar elkaar toe alsof ze bespreken om maar eens te gaan vertrekken naar de zuid, het is toch al begin oktober, niet waar?

We lopen het pad af richting viersprong en pakken alweer het volgend signaal op. We zoeken in de toppen van de

maaisplanten, rechts van ons, draaien onze kijkers verder naar links tot aan de bosrand, weer het wat schorre kras-sende geluid, een zwarte roodstaart! En ja hoor, daar zit ie wat een prachtvogel! Vanuit een boomtop kijkt hij naar een veilig plekje op de grond en daar gaat ie.... Parmantig loopt ie voor ons op het zandpad, vlak tegen de berm aan. Zijn staart fel rood is een gewaagd contrast met zijn witte vleugelpennen en zijn zwarte bovenlijf. De blauwe verticale band op z'n staart completeert het geheel. Een prachtige vogel met maar een schor liedje. We houden nog even in..... en parmantig trippelt de *Phoenicurus ochrurus* (zo heet ie officieel) voor ons uit tot dat het te warm onder zijn voeten wordt.....

Bij het vierlandenpunt met z'n fraaie houten verkeersbord staan we op de kruising van de Brobbelbiesweg en de Udense Dreef. Vanaf dit punt heb je in iedere windrichting een wijde blik over de Maashorst. Je waant je beslist niet vlakbij de bewoonde wereld. De Brobbelbies ligt er verlaten bij.....op de grote open vlakte valt nu niets waar te nemen. Uit de leegte klinkt het klagen van een eenzaam voortzwoegende kraai. Eén lange zonnestraal valt even als een zoeklicht vanuit de hemel met haar sombere wolkendek. De bosrand ver weg van ons licht er van op. Door onze kijker nemen we al de in het zonlicht oplichtende licht bruinachtige gloed waar die over het groen van de loofbomen aan het begin van de Brobbelbies valt. We worden er stil van en voelen ons klein in die grote ruimte. Het doet zelfs wat onheilspellend aan. Ik sta te mijmeren wat een ongerepte pracht moet het hier zo'n 50 jaar geleden geweest zijn..... Het grillige wolkenpatroon daar hoog boven ons doet de brede zonnestraal verdwijnen. Wreed worden we in onze dagdromen gestoord; twee krijsende Vlaamse gaaien vliegen vanuit het bosperceeltje rechts voor ons op.

We draaien ons om en lopen de dreef verder af richting Schayk. Na een paar honderd meter draaien we links het sparrebos in. De morkolven leken wel de tijdelijke stilte bij het vierlandenpunt volledig te hebben verbroken. Een complete mezenfamilie maakt z'n opwachting. Het kristallenbelletje van de pimpel, het pietje-peeh-peeh-peeh van de matkop wisselen elkaar af. Als we onze kijkers ingezoomd hebben, is het eerste wat we zien een dicht tegen de stam rondbuitelende kuifmees! Even blijft ie stil zitten en laat zijn zwarte keelband en zijn stoere kuif zien.

Het kwetterende mezenvolkje valt stil als we boven ons een demonstratie van aerodynamiek en gratie waarnemen. Een buizerd cirkelt boven het stukje hei achter het bosperceel en laat zijn klaaglijke piew-piew horen. Gezien zijn opvallend lichte kleur houden wij het op een Scandinaviër. Hij maakt op onnavolgbare wijze gebruik van de aanwezige termiek..... wat een gratie!!
Op het kleine heideperceel vliegt een grote lijster weg. Nog een bocht en we zijn weer op de Palmstraat. Terug naar het einde van de Heideweg. Tevens het einde van onze ochtend buiten met de natuur..... Op naar onze zondagse verplichtingen!; maar wel met wéér een erylaring rijker.

Joep Esser.

WELKOM IN WEST-BRABANT

Het beloofde een mooie dag te worden, de 25ste juni. Met z'n achten reden we naar Zundert waar we ontvangen werden door de voorzitter van de Vogelwerkgroep Zundert, Gert van den Hout.

Samen met twee leden leidde hij ons door een deel van het Zunderts grondgebied.

Over de wandeling zelf zal ik kort zijn, die voerde eerst door een vochtig en bosbessenrijk bos en later door een droogvallende natte hei. Tussen deze twee stukken lag een gebiedje dat beheerd wordt door de stichting "Natuur en Leefmilieu". Deze stichting beweert de natuur in stand te houden door er beesten dood te schieten en zo een hoeveelheid lood de grond in te pompen die overeenkomt met de looduitsoot van het totale autoverkeer. (Dat doet deze stichting niet alleen, maar samen met alle ander jagers in Nederland.)

De mooiste vogelwaarnemingen deden we aan het eind van de wandeling toen we een paartje bonte vliegenvangers en grauwe vliegenvangers, een juveniele goudvink en een gekraagde roodstraart voor ons zagen poseren. Vlakbij onze route broedden de tapuit en de roodborsttapuit. Jammer, maar ze lieten zich niet zien.

"Ik ken der geen een van" sprak de hoogbejaarde waardin van het zeventiende eeuwse café waar we aanlegden, nadat ze ons stuk voor stuk had bekeken. Wie ooit die kant op gaat moet zeker even binnengaan in "Het Anker". Het is het culturele hoogtepunt van de streek. Dat vond Theo ook. Hij ging zelfs terug toen wij al bij de auto's waren. Hij had zijn kijker in de uitspanning laten staan.

PESTVOGEL

Vroeger gold, hij is de bode
Van ziekte, dood en nooddrantsoen
Bijgeloof, hoor- grote goden!
Hij kan er echt geen pest aan doen.

Onze boterhammen aten we even later in het clubgebouw van Zundert. De gemeente daar heeft een boerderijtje gekocht en geschikt gemaakt voor gebruik door de Milieugroep en de Vogelwerkgroep. Misschien een ideeetje voor de gemeente Uden? De inrichting is wat rommelig, mede door de grote collectie opgezette vogels. De meeste zijn afkomstig uit het bezit van een van de leden die er een tijd liefhebberij in had vogels op te zetten. Op een gegeven moment schonk hij ze aan de vereniging waar ze nu dienst doen als educatieve stofnesten.

Het is wel leuk om te weten dat de V.W. Zundert een heel andere oorsprong heeft dan onze Vogelwacht. Er was eerst een milieugroep. Een aantal leden was erg geïnteresseerd in vogels en richtten een jaar of vijftien geleden een vogelwerkgroep op. Zij hoorden bij de eersten in Nederland die kerkuilenkasten ophingen.

Door een actief verenigingsbeleid heeft de vogelwerkgroep 160 leden in een dorp van 10.000 inwoners. Als wij in verhouding evenveel leden zouden hebben, waren dat er 560! De laatste jaren assisteert de vereniging o.a. bij de tellingen op het Volkerak. Dit illustreert misschien wel een beetje de status die zij hebben.

Voor mij was dit bezoek een weerzien met de club waarmee ik mijn eerste schreden op het vogelaarspad zette. Ik denk dat het voor de anderen ook een leuke uitwisseling was. Over het middagprogramma, misschien wel het hoogtepunt van de dag, volgt een ander stukje.

Jos Marcelissen

'EFFE TUSSENDOR'

Op een vroege morgen in april fietste ik naar de zaak. Toen ik halverwege de Egelweg was, tussen Uden en Mariaheide, en eigenlijk routinematig links en rechts keek en luisterde, hoorde ik het..... Plotseling was ik echt wakker en helemaal gealarmeerd. Het roepen van een grutto, en nog een keer..... Zo een grutto langs de Leijgraaf. Doordat het mistig was, kon ik slechts een 50 meter ver het weiland in kijken. Iedere dag keek ik naar de plek, maar nee hoortotdat.....twee weken later ik de grutto zag. Driftig zijn naam uitroepende, jaagde de sierlijke vogel fel achter een zwarte kraai aan. Was dat soms nestverdedigend gedrag? dacht ik. Weer een week niets en toen..... ja hoor! Daar zat ie weer. Vrij dicht langs de weg op een weipaal. Als een tureluur, op één poot. Nu wilde ik toch het naadje van de kous weten. 's Avonds met wederhelft Floor op pad met kijker en "pijp". Toen was het pleit snel beslecht. Wat wij zagen deed je hart sneller kloppen. Een grutto met een al groot jong en 100 meter verderop daalde een andere grutto in het jonge maïs neer. Hij streek neer naast een andere grutto.... Tweede nest dus? De volgende avond zou ik met Jan van Bergen verder kijken, effe tussendoor;... tussen het nieuws van zeven en acht dus.

Maar toen.....bij het binnenrijden van het gebiedje zag Jan al meteen een koppel patrijzen door het hoge gras waden. Nauwelijks zaten we op het al platgedrukte gras van gisterenavond of de eerste grutto kondigde zich aan. Hij maakte achterdochtig een rondje boven onze plaats en streek vervolgens een dertig meter van ons vandaan neer..... precies op de plaats waar we de vorige avond een paartje zagen. De pijp erop en meteen raak! Achter vader sjokten twee grutto kuikens aan; stel je voor! Alles bij elkaar zitten er op deze plek zeven grutto's. Vier volwassenen en drie kuikens! We gingen de plak eens verder bestuderen en ontdekten al gauw dat één hoek, zelfs nu met deze droogte, nog zéér vochtig was. Een eldorado voor weidevogels dus. Het bewijs hoog boven ons kweelde zijn lied; een ijverige veldleeuwerik.

Verder telden we al snel een elf Kieviten vóór ons, waarbij een ouderpaar met parmantig dribbelend jong. Toen we na wat slootje springen in de vochtige hoek waren aangekomen, hoorden we de trillende roep van de wulp en zagen we verderop een scholekster driftig zijn veren poetsen. Dit alles zagen we "effe tussendoor" en hemelsbreed nog géén kilometer van de rand van Uden:

zeker 11 Kieviten	1 wulp	1 kauw
2 patrijzen	1 scholekster	4 à 5 kraaien
12 huiszwaluwen	1 geelgors	2 houtduiven
4 grutto's	1 heggemus	1 veldleeuwerik
6 à 7 ringmussen	4 spreeuwen	1 ekster

We waren op tijd terug voor het nieuws van 8 uur en de koffie van Floor.

De bergeend en de zwarte specht.

VOGELASIEL ZUNDERT

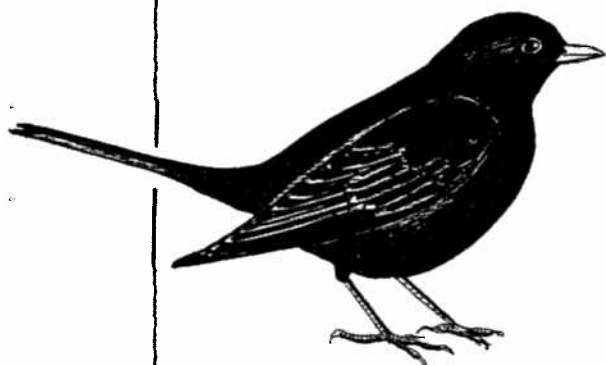
Gekoppeld aan het bezoek aan de vogelwerkgroep Zundert hebben we ook een kijkje genomen in het vogelrevalidatiecentrum.

Dit centrum is opgezet en wordt beheerd door Charles en Margriet Brosens. Het bestaat al meer dan 10 jaar. De bouw van het luxe onderkomen is voor een groot deel door de vogelwerkgroep gedaan. Charles herinnerde me er nog aan dat ik hier ooit nog steentjes heb afgebikt.

Ook nu is de vogelwerkgroep nog belangrijk voor "het asiel", zoals het vogelrevalidatiecentrum meestal genoemd wordt. Een aantal leden is op vaste dagen actief met het schoonmaken van de kooien en andere werkzaamheden.

Als je aankomt bij het asiel zie je het niet liggen. De kooien liggen verscholen in het groen. Wel staat het symbool van het centrum naast de poort geschilderd: een gewonde Kievit. Dit zegt al iets over het doel van het centrum: het behandelen en terugplaatsen van gewonde, wilde vogels. Dat "wilde" loopt soms iets anders. Maar wat moet je met een parkiet die in "de kist" zit. De kist is een houten kist bij de ingang waar mensen gevonden vogels in kunnen stoppen. Ook het begrip vogels blijkt ruim te zijn. Ooit werd er een opgezette das gevonden terwijl er regelmatig ook kleine zoogdieren in de kist gestopt worden.

Iets over het gebouw. De entree wordt gevormd door de vogelbeschermingswinkel. De winkel is een van de financiële kurken waar het geheel op drijft. Naast de winkel is een behandelruimte en een quarantaineruimte. Buiten is het kooiencomplex; een watervogelkooi met bassin, een grote uitwenkooi en een aantal kleine kooien die ieder ± 12m² meten. De uitwenkooi is aan een beurt toe, hij moet geverfd worden en op sommige plaatsen gerestaureerd. Dat kost weer geld en geld is een eeuwig probleem. Het centrum krijgt geen subsidie, het moet zich bedruipen met donaties, schenkingen en de winkel. De overheid draagt niets bij, integendeel zelfs. Vogels die door justitie in beslag zijn genomen, worden vaak in Zundert ondergebracht tot de zaak behandeld is. Ondertussen moeten die vogels onderhouden worden zonder dat daar een vergoeding tegenover staat. Over een terugtrekkende overheid gesproken!

Havik ♂
juv

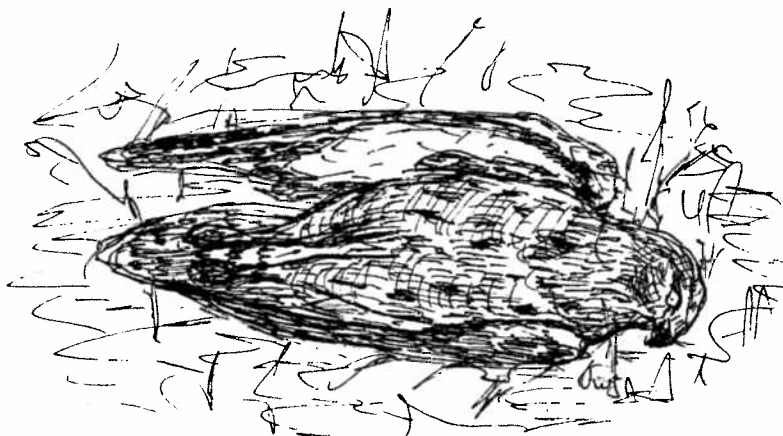
Vrijwillgers zijn belangrijk voor het asiel. Er zijn er een paar die op het centrum zelf bijspringen. Maar er zijn ook thuiswerksters. Op het moment dat wij er zijn is er juist een jonge specht teruggebracht door een thuiswerkster die het diertje met de hand heeft grootgebracht. Verder zijn er allerlei mensen die hand en spandiensten verrichten zoals de dierenarts, particulieren maar ook mensen uit de luchtvaart. Het gebeurt weleens dat een vliegtuig een vogel mee terug neemt naar de plaats van herkomst. Contacten genoeg dus.

Hoewel het niet de gewoonte is hebben we overal vrij rond kunnen kijken. Wie iets over de soorten wil weten kan dit vragen aan degenen die mee zijn geweest, dat is niks voor publikatie.

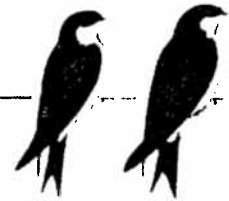
Wat ik wel kan zeggen is, dat het erg mooi was om daar rond te kijken en dat ik een groot respect heb voor de mensen die hier zoveel energie insteken.

Het doet me dan ook deugd dat Vogelbescherming de Gouden Lepelaar heeft uitgereikt aan een asielhouder om daarmee alle asielhouders te eren.

Jos Marcelissen

HUISZWALUW BEDREIGD!!

VOGELWACHT UDEN VRAAGT UW BIJZONDERE AANDACHT. EEN VERTROUWDE HUISVRIEND BEDREIGD.

Een vertrouwde huisvriend mogen we ons aller bekende huiszwaluw, die om onze huizen verblijft, toch wel noemen.

Een vogel die ons na aan het hart ligt.

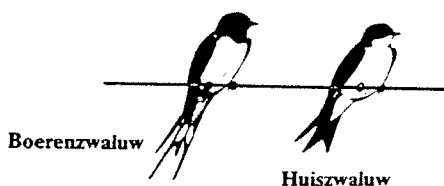
De huiszwaluw is een vogel van 13 cm die slechts 20 gram weegt. Bijzondere kenmerken zijn de zwak-gevorkte staart en de op grote afstand zichtbare witte stuit. Van boven is de huiszwaluw glanzend blauwzwart en de kin, keel en de gehele onderzijde zijn zuiver wit. (Niet te verwarren met de boerenzwaluw, deze heeft een roodbruine keel en is aan de bovenzijde helemaal blauwzwart, ook de stuit. Verder heeft deze een veel dieper gevorkte staart.)

De huiszwaluw metselt een half-bolvormig nest van leem en gras tegen de buitenkant van huizen en gebouwen, onder de dakgoten of overstek. De nestingang is zeer nauw en aan de bovenzijde. Ze broeden vaak met meerderen bij elkaar. (In tegenstelling tot de boerenzwaluw die zijn nest bouwt in stallen of hokken op een balk of plank en wiens nest van boven helemaal open is.

Deze vogel, de huiszwaluw, loopt in Nederland in aantal enorm achteruit, zelfs zo verontrustend dat de Vogelbescherming hem dit jaar op de lijst van bedreigde vogels heeft geplaatst. Waren er in de zestiger jaren in Nederland nog zo'n 100.000 broedparen, eind jaren zeventig waren er dit nog zo'n 75.000. In de jaren 1983-1985 waren er naar schatting nog slechts zo'n 30.000 broedparen en het landelijk onderzoek heeft uitgewezen dat er op het ogenblik nog weer veel minder zijn.

Naar de oorzaken van de achteruitgang kan slechts gegist worden. Zeer waarschijnlijk heeft het te maken met een afname van het voedsel (insecten), waarbij bestrijdingsmiddelen en luchtverontreiniging een belangrijke rol spelen.

Mogelijk is ook de renovatie van oude huizen en de toegenomen ongeschiktheid van nieuwbouwhuizen als nestplaats debet aan de achteruitgang.

Boerenzwaluw

Huiszwaluw

In hoeverre de overwinteringsomstandigheden in tropisch Afrika van invloed zijn, is nog niet bekend. Om wat meer duidelijkheid te krijgen in de bedreigingen die de huiszwaluwen ondervinden is het noodzakelijk om meer facetten van zijn leven te onderzoeken. Een onderdeel daarvan is het wonen, waar komt de huiszwaluw nog wel voor en in welke aantallen, hoe is die woonomgeving, wat is er daar aanwezig wat elders ontbreekt.

Bij dit onderzoek vragen wij uw aller medewerking. Zonder uw medewerking is het vrijwel onmogelijk om dit onderzoek tot een duidelijk einde te brengen. Indien er bij u in de directe omgeving huiszwaluwen broeden of gebroed hebben, wilt u dit dan even doorgeven aan de Vogelwacht Uden.

In het belang van het onderzoek, maar nog meer in het belang van onze huiszwaluw, die trouwe huisvriend, die zo bedreigd wordt.

Belt u even voor: Volkel, Johan van Roosmalen 72919
Odliapeel, John Hermans 72777
Uden, Ernest de Groot 64348
Jan van Dommelen 64430

Wij kunnen eventuele medewerkers een uitgebreidere brochure over de huiszwaluw in het vooruitzicht stellen.

Jan van Dommelen.

Boerenzwaluw

Huiszwaluw

KOEKOEK

Hij moest steevast even grienen
Wanneer haver, hooi of gerst
Door een rundervoermachine
Tot een 'koekoek' wordt geperst.

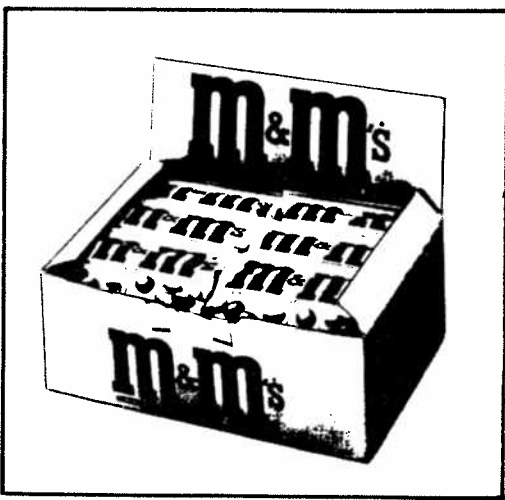
DODO

Hij had zijn testament geschreven
En sprak toen met betraand geluid:
Ik ben te lelijk om te leven
En daarna stierf de Dodo uit!

m&m's[®]

M&M's melkchocolade
smelt in je mond, niet in je hand.

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

dames/heren kapsalon
**ria & léon
de bie**
lieve vrouwenplein 9
uden / tel. 04132-62728

OCKHUIZEN
uw slager

MARKTSTRAAT 47 UDEN TEL. 04132 - 62786

KOMPLEET
WONEN

VAN DONZEL
UDEN

Prior van Mijstraat 6 - Kastanjeweg 66a tel. 04132 62639

- * MEUBELEN
- BANKSTELLEN
- KASTEN
- EETHOEKEN
- SLAAPKAMERS
- * TAPIJTEN
- * GORDIJNEN

BOONAERTS

MARKT 24 UDEN

TEL 62548

'N GOEIE SLAGER

ACTUELE
MODE

Sportief en gekleed in één.
De college-lijn „New Look”,
waarbij vlechtmotieven, kleur-
combinaties en clubmotieven
een grote rol spelen.

prijs f 119,-

schoen-aangevend

SCHOENENHUIS ZEGERS
MARKTSTRAAT 39
5401 GG UDEN
TEL. 04132-83992

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

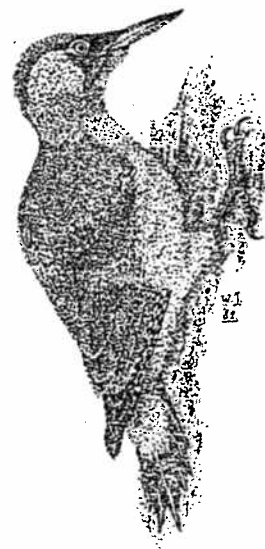
WILHELMINAstraat 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

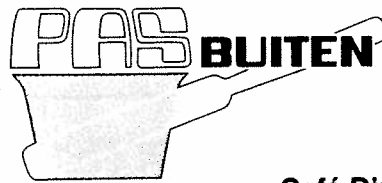
*alle verzekeringen
financieringen
interpolis e.a.*

**snijders
metaal**

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

KAPELSTRAAT 1 UDEN.

Café Dirk van Zutven
Veghelsedijk 42
5401 PB Uden
Telefoon 04132-62827

*Voor al uw
tweewielers
en
reparaties*

WIM DE WILT

KERKSTRAAT 4 - UDEN - TEL 62620

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **mannenmode**